

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglaš: enostopna mm vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLA

Vseučiliški knjižnici
v Ljubljani.
Obreznj izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 300
Uprava:
Marilj trg 8. — Telefon 44.
Rokopisi se ne vračajo.
Prašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Na Madžarskem izvedena delna mobilizacija.

Dunajsko Novomesto, 11. sept. (Izv.) Izpraznitev zapadne Ogrske po nemškoavstr. četah pozročila, da izostajajo vesti iz tega ozemlja. Od zanesljive osebe, ki je dospela danes iz Edinburga v Dunajsko Novomesto, doznava vaš dopisovalec, da se je na Ogrskem izvedla delna mobilizacija. Vpoklicani so 4 letniki. Pred par dnevi je dospelo v Edinburg 3000 mož vojaštva in odšlo takoj dalje proti zapadu.

Dunajsko Novomesto, 11. sept. (Izv.) Na glavnem trgu mesta se zbirajo množice bežečih. Ukaz vlade, ki ga je včeraj izdala vsem obrambnim postojankam (da se imajo umakniti), je učinkoval zelo presenetljivo. Značilno je, da se med begunci nahajajo poveli moški, dočim so ženske in otroci ostali na svojih domovih.

Praga, 11. sept. (Izv.) »Narodni listi« javljajo, da je nemškoavstrijska žandarmerija o polnoči po ukaz »izpraznila kraj Kőpcsényi, ki so ga pri tem tekot popoldneva prihodnjega dne «asedle madžarske čete. Ob češko - ogrski meji so bile opa-

ženi ogrski kavalerijski oddelki. Požunski most so danes zasedle čeho-slovaške straže. K češkim obmejnim stražam pri Bergu je prišel danes znani Heyasov pomočnik Nagy in skušal polzvedeti, da-li ima njihova vojska pripravnost.

Budimpešta, 11. septembra. Italijanski poslanik v Budimpešti princ Castagnetta se poda jutri na Dunaj, da poroča Italijanskemu zun. ministru del Marchese della Torretta, ki dospe na Dunaj ob pol 8. uri, o položaju na Ogrskem.

Pariz, 11. septembra. Poslaniška konferenca je naslovila na ogrskega poslanika v Parizu noto, v kateri poudarja, da smatra ogrsko vladu za odgovorno za vsa nasilstva, ki jih vrše v zapadnoogrskih komitatih bodisi vstajke tolpe, bodisi regularne madžarske čete. Nota pozivlja ogrsko vladu, da izprazni obe coni zap. Ogrske, in pristavlja, da bo v slučaju, da ogrska vlada ne izpolni teh zahtev, podvela najostreje korake, da prisili Ogrsko k izpolnitvi Trianonske pogodbe.

KRALJ ALEKSANDER PRIDE KONCEM MESECA V BEOGRAD.

Beograd, 11. sept. Trdijo, da do-spe Nj. Vel. kralj Aleksander, ki vedno bolj okreva, v Beograd že koncem tega meseca.

DEFICIT V DRŽAVNEM PRORAČUNU.

Beograd, 11. sept. Seja finančnega odseka, ki je bila preklicana za včeraj dopoldne, je ostala brez-uspešna, ker ni bilo prisotnih dovolj članov. Člani, ki so došli na sejo, so nato neslužbeno razpravljali o novem proračunu za leto 1922. Pri poročilu posebnega strokovnjakega komiteja, ki je izdelal zadnjo revizijo proračuna, in ga je reducirali od 9 na 7 milijard, so člani izrazili željo, da se skrči vsota 7 milijard na vsoto 5 milijard. Določila se je tudi prihodnja seja finančnega odseka, ki se bo vršila dne 26. t. m. ob 10. dopoldne. Predsedniku so dali pooblastilo, da sme sklicati sejo tudi pred tem dnem, če bi bile že vse partije proračuna prej tiskane in razdeljene.

ALBANIJA V ZVEZI NARODOV.

Zeneva, 11. sept. Pri posvetovalni zvezi narodov je izrazil delegat Jugoslavije Spalajkovič svoje zadovoljstvo nad tem, da je svet zveze narodov odklonil pečati se v vprašanjem Albanije, zakaj to vprašanje ne spada v pristojnost zveze narodov, ampak v pristojnost vrhovnega sveta. Albanija je bila sploh prvo-godaj sprejeta v zvezo narodov. Albanija niti država še ni, saj nima niti vlade, niti mej in dela zvezi narodov samo sitnosti. Zveza narodov naj bi se rajši ne vtikala v zadeve Albanije. Govor Spalajkoviča je zadel na protest predsednika in je Balfour izjavil, da bi trpel ugled sveta zveze narodov, če bi se zadržanje sveta v albanskem vprašanju kritiziralo v tej formi.

ITALIJA IN NEMSKA AVSTRIJA.

Dunaj, 11. septembra. (Izv.) V tukajšnjih diplomatskih krogih obstoja upanje, da se Italija zavzame za opustitev splošne zastavne pravice na aktivah Nemške Avstrije s strani onih držav, ki tega doslej še niso storile. Govori se, da je tozadeven korak pri Zedinjenih državah Italija že storila, in da njeno prizadevanje ne bo brez-uspešno.

ITALIJANI V GORNJI ŠLEZIJ.

Dunaj, 11. sept. (Izv.) Italijanski polubataljon, ki je dospel včeraj v Dunajsko Novomesto, se je danes peljal mimo Dunaja v Gornjo Šlezijo.

ODMOR NA GRŠKO-TURSKI FRONTI.

London, 11. septembra. Iz Smirne poročajo, da je v bojih med Turki in Grki na maloazijski fronti vsled obojestranskega izmučenja armad nastopil odmor. Protinapadi Turkov so bili baje odbiti.

SANKCIJE.

Pariz, 11. septembra. »Petit Parisien« javlja, da gospodarske sankcije napram Nemčiji 15. septembra najbrže še ne bodo ukinjene, ker nemška vlada na noto vrhovnega sveta ni dovoljno odgovorila. Obstoja možnost nove note s strani zaveznikov nemški vladi.

VELESEJN NA DUNAJU.

Dunaj, 11. septembra. (Izv.) Danes je bil odprt tukaj pod predsedstvom predsednika Heinischa dunajski velesejm. Mesto je obiskalo več tisoč inozemcev. Naval obiskovalcev je bil danes tolikšen, da se je vsled silne gneče več ljudi onesvestilo. Nekaj jih je zadobilo celo poškodbe. Policija je morala vsled prevelikega navala razstaviti prostor v »rotundi« zatvoriti.

RAZGOVORI Z IRSKO.

London, 11. sept. Delegati za razgovore z Irsko v Invernessu so že imenovani.

Neznana ženska govori z Beaureversom.

Ob tisti poznuri, ko se je vršil med Katarino de Medicis, Montgomerijem in Lagardom strašni razgovor, ki smo ga opisali v predzadnjem poglavju, in je gardni kapetan Henrija II. odslavlil železno četo, Lagarde pa je napovedal svojim ljudem sestanek v krčmi pri »Jegulji pod skalico«, je sedel Royal de Beaurevers s svojimi tovariši v nekem brlogu na Dvoru Čudežev. Skrli so se bili, da bi počakali temne noči, zlasti pa tudi, da bi nadomestili obleko, raztrgano ob njih prihodu v profosov dvorec, ter nakupili novega orožja.

Vsa petorica ni premogla beliča; toda na Dvoru Čudežev si vedno našel kupce za obleko in orožjem, ki so radi dajali znanim ljudem na vero, tudi če ime »Royal de Beaurevers« ne bi bilo že samo po sebi vzbudilo potrebnega zaupanja in strahu. In tako so bili dobro uro po »vojem ubegu iz profosovskih kleti vsi spet oblečeni, opasani s krepkimi rapirji, in kar je glavno, povsem varni na tem Dvoru Čudežev, kamor straža ne bi bila stopila za

Politično barabstvo.

Včerajšnje »Jutro« piše v članku »Sramežljivo umikanje«: »Zaman smo opetovano poudarjali, da JDS nima nobene zveze z mučno Peskovo afero: preiskava ni bila odredjena na njeno zahtevo, niti od njenih pristašev in ravnotako na predlog, da se Peska ne potrdi, ni imela najmanjšega vpliva.« — Večjih hinavcev na svetu menda ni, kakor so »Jutrovc«, vsaj to dokazuje omenjeni izgovor, da oni niso ničesar krivi, da so na vsej zadevi nedolžni kot jagnje, ki ve vendar vsa javnost, kdo je lusceniral to ostudno osebnost gonjo. Ali so jo uprizorili mar klerikalci ali soc. demokrati ali celo nar. socialisti? Ne, temveč je decesarji, Jutrovc in ker vsa poštena javnost obsopa to strašno podlo osebno gonjo zoper g. Peska ter »Jutrovci« to obsodbo že čutiljo, se hočejo sedaj napraviti — nekrive, nedolžne. Zažalji so bilo in ko gor, da se zgraža ne le cela Slovenija, temveč cela Jugoslavija in je postal to politični evropski škandal, pravilo politični pirati Jutrovski, da »nimajo nobene zveze z mučno Peskovo afero.« Tako postopati morejo le največji preigrani hinavci, kaj takega je zmožno edino le politično barabstvo.

Ker pa jim njih komplot ni uspel, uprizorili so novega. Poslali so soc. demokratski »Napreji« po kostanj v žrjavico. G. Pesek je zaman prošil in zahteval vpogled v tiste skrivnostne tajne akte, na katere se »Jutrovc« vedno sklicujejo, zaman je rotli pokrajinskega namestnika, zaman sta se vozila on in poslanec Deržić v Beograd k ministru Pribečeviću, zaman je napravilo vodstvo NSS celo pismeno vlogo, da se da njemu in g. Pesku vpogled v obdolžitve, vse zaman: obdolžene ne moremo in nesme zvedeti, kdo in česa ga dolže. To je huše kot turška justica. Nakrat pa priobči »Napreji« dopis iz Beograda ter pravi, da so obdolžili g. Peska tega in tega. Imen pa ni, aktov pa ni! Čemu taka tajnost, čemu skrivnost za tistega, ki bi moral zvedeti za obdolžitve? Ali je vlada za to, da štiti lumparije političnega barabstva? To so razmere, ki vpljejo do neba, to je političen škandal, kakor je bil edino le znani Friedjungov veleizdajniški proces v Zagrebu, kjer so se falsificirali dokumenti, da se je moglo poštene ljudi obtožiti. Pa ti so vsaj dobili vpogled v svojo obtožnico, Pesku se pa niti tega ne dovoli.

Tedne in mesece se ga že mrcvari po časopisju, se namiguje, obdolžuje, a vpogleda v akte, če res obstojajo, se ne dovoli.

Upravičeno je mnenje, da skrivnostni akti sploh ne obstoje ali pa so falsificirani tako, da je njih lažljivost očitna, ker sicer bi jih ne čuvali tako skrbno, sicer bi se ne skrivali za — uradno tajnostjo.

Ali so priče podkupljene ali pa so zapisniki falsificirani, da si ne upajo z njimi pred obdolženca Peska?

Ko pa postaja ogorčenje nad tako brezvestno podlostjo čedalje večje, se zastopniki političnega barabstva sra-

Izjava.

Kot sem že ponovno izjavil, da nisem zakrivil niti in nikdar, kaknega nemoralnega delikta, tako izjavljam tudi sedaj, da so obdolžitve, ki sta jih po svojih izvestiteljih priobčila »Napreji« in »Jutro«,

popolnoma neresnične.

Kakor hitro mi bodo znana imena obdolžiteljcev, bom takoj nastopil tožno pot, kakor sem do danes izročil vsakega sodišču, ki je trosil o meni zlobne in neresnične vesti.

Brezmejna podlost je krasti čast in poštenje. Še večja podlost pa je, če se kaj takega dela z Judeževimi srebrniki.

Vsaka podlost se mašuje in tako bode tudi maščevana politična podlost mojih nasprotnikov. Prepričan sem, da ni daleč dan zadoščenja za vse krivice, ki sem jih moral do danes pretrpeti.

V Ljubljani, dne 11. septembra 1921.

ANTON PESEK.

Uničevanje naših mest.

Glavni cilj, za katerim smo vedno stremeli, je dosežen: volitev župana se bo izvršila v najkrajšem času in v mestni upravi bo končno nastalo redno stanje. Teh besedi nismo morda napisali mi. Napisalo jih je včerajšnje »Jutro« pod pritiskom klike, ki je kriva, da že cele mesece ne vlada v občinskem gospodarstvu ljubljanskem ono redno stanje, ki bi edino moglo od pomoči nezdržnim razmeram, ki v svojih posledicah tlačijo vse ljubljansko prebivalstvo gospodarsko in moralno ob tla.

Mladoliberalna klika je v svoji nesramnosti res občudovanja vredna. Ona, ki je povzročila v naših občinah vse zlo, ona, ki je edina zavirala cele mesece redno gospodarstvo v naših občinah, ona klika, ki je še včeraj popolnoma nepostavno preprečila izvolitev pujskega župana in ki je z intrigami in podkupljanjem dosegla trenoten uspeh nepotrditve ljubljanskega župana, ta klika se drzne danes javno proglašati, da je bil glavni njen cilj v najkrajšem času v mestni upravi upostaviti redno stanje.

Pribijamo zato in samo zato: Mladoliberalna klika, ki smo jo nešteto krat že postavili na laž, je s svojimi intrigami, blatenjem in podkupljanjem preprečila potrditev ljubljanskega župana, proti kateremu do danes ni do-prinesla niti enega pravomočnega dokaza njegove diskvalifikacije glede ljubljanskega županskega stola. In ista klika danes vpije, da dela za konsolidacijo občinskega gospodarstva ljubljanskega! Mislimo, da k tej konstataciji ni treba komentarja.

Še eno točko moramo obravnavati v zvezi z gornjo konstatacijo. Klika pravi, da so nadomestne občinske volitve nepotrebne in da smo mi sami »ogorčeno protestirali proti postopanju, ki bje v obraz pravnemu čutu poštenega človeka in ki ima edini namen, da demokrati uzurpirajo dva dosedaj komunistična mandata«. Res je, da smo protestirali proti nadomestnim občinskim volitvam v obliki, ki jo je odredila vlada, toda demokrati so zahtevali in dosegli še slabše. Mi smo protestirali proti krivičnosti, da bi o mandatih, ki so bili last gotove skupine (komunistične) odločevale tudi vse ostale skupine in demokrati hočejo s tem našim protestom opravičevati še večjo svojo krivico, da naj o teh mandatih sploh ne odločuje nikaka javnost, temveč, da naj se ti mandati kar mirno razdele po dosedanem ključu strankarske pripadnosti. To je igavo priznanje strahu pred ljudsko sodbu in mi kliki povemo le eno:

Kdor se boji volitev, ta se boji pravične obsodbe svojega delovanja in volilci ga bodo pri prvih volitvah justificirali.

mejljivo umikajo ter zatrjujejo, da niso v nobeni zvezi z mučno Peskovo afero, da je niso inscenirali, da celo, da niso imeli najmanjšega vpliva na nepotrdiv Peska za župana. Večje hinavščine in podležje lopovščine si človek misliti ne more.

Na dan z akti, Pesku se jih naj da, da vendar vidi, kdo in česar ga dolže. Dajte mu priliko, da vpogleda v akte in izkazuje se bo, kdo je kriv, ali je kriv Pesek ali so priče podkupljene ali pa je famozni Pirkmajer falsificiral zapisnike. Dokler pa se ne da Pesku vpogleda v akte in dokler se mu ne da prilike, da se more braniti, ne pomaga »Jutrov-

cem« nobeno umikanje in noben pomagač »Napreji«. Po časopisih lahko pišete in obdolžujete anonimno, pred sodišče z akti ali pa pred medstrankarsko častno razsodišče, kakor je že opetovano zahteval g. Pesek.

Po časopisih sumičiti, namigavati in blatiiti, inscenirati skrivnostne preiskave, ki jih krije uradna tajnost, to je politično lopovstvo, ki so ga zmožni le politični pirati »Jutrovec« in »Pondeljkovec« kova. Le sejate veter, želi boste vihar ogorčenja, ki bo pomedel s političnim demokratskim barabstvom.

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Zunaj dvorca, na ulici, kjer je vrvelo ljudstvo v večernem mraku semintja, so se razbojniki za hip oddehnili.

»Čemu, vraga, tulijo tako?« je pljunil Royal. »Daj Bouracan, postavi strela na tla!«

Bouracan je vrgeł sod po tleh. In vsa petorica je stekla. Po bliskovito so izginiti v mreževju stranskih ulic in se ustavili šele, ko so se čutili izven profosovega dosega. Royal de Beaurevers je bil ves zamišljen v stvari, ki so trenetale v njegovem srcu. Plamen ponosa mu je obseval čelo. Trinquemalle, bled kakor smrt, se je boril z omedlevico ob spominu na prebito strahoto. Corpodibale je šklepetal z zobmi, Strapafarju so se tresla kolena; Bouracan je sopes kakor kovaški meh.

»Ali se nisi nič bal?« ga je vprašal Beaurevers.

Bouracan si je obrisal znoj, ki mu je curčil po obrazu. Nato je zmajal z glavo in odgovoril:

»Pal ne, ambag šejem zeml...«

vse zaklade sveta. Gorje nepoklicanemu, ki je prestopil mejo Argotovega kraljestva!

Zarili so se tedaj v enega izmed brlogov, ki so bili odprti vsaemu klatežu in razbojniku. Royal de Beaurevers se je vrgeł oblečen na klop. Zapri je oči. Četvorica je spoštovala njegovo spanje in mirno čakala v sosednji izbi; talisman njene potrpežljivosti pa je bil vinski meh, ki se je košatal na mizi. Le včali je šel kdo pogledat, ali se je glavlar že zbudil. Ko je vteknil Bouracan svojo debelo glavo skozi vrata, je slišal Royała mrmrati:

»Tedaj je bil moj posel vedno tako grozen?«

»Zanja ze mul« je dejal, ko se je vrnil na svoje mesto. »On brafi: to je strašno! Sagrument! Gaj zem tam bribofedoval?«

»Pravil si,« je povzel Corpodibale z velikim zanimanjem, »da je nekoč v flandrski vojni napadla vašo patroljo četa kraljevskih.«

»Ja,« se je spomnil Bauracan ter jel nadaljevati pričeto zgodbo, ki jo hočemo ponoviti čitateljem v bolj človeškem jeziku. »Tak — Francozov je bilo do dvajset, nas cesar-

skih za kakih trideset. Napadli so nas, pa smo jeli klati. Mislili smo, da bo zmaga naša. Toda med njimi je bil eden, hudčič sam ali pa obsedenec, ki je opravičjal za deset drugih. Bogme, delal je kakor blisk! Kar iskre so žvigale iz njega. Povsod ga je bilo dovolj. In tako so ostali kraljevski po desetminutnem boju zmagovalci. Naši so vzeli podplate pod pazduho in pustili na bojišču tucet mrtvih. Med njimi sem bil tudi jaz.«

»Mrtev si bil, hahaha!«

»Ne čisto! Ko pa sem se malo genil, je planilo pet ali šest kraljevskih, da bi me dotokili. Odprl sem oči in sem zagledal tistega divjega hudčiča, ki je baš vtikal svoj rapir v nožnico. Kliknem mu: »Gospod!« — On me pogleda in pravi: »Revež, ne more se mu umreti.« — »Ne, ne, nočem umreti! Rešite me, gospod!« — »Tovariši, prizanesite mi! Klavarno je ubijati ranjence!« — »Ne, ne, le naj pogine!« — »Jaz pa hočem, da ostane živ!« — »A mi ga hočemo ubiti!« — »Tisoč satanov, zakriči divjak ter potegne rapir in se postavi predme. Takšen je bil, da sem si dejal: So že v klati juhi! Oni so

kajpak godrnjali, toda odnehal so vendarle. On pa se skloni, da mi piti, očese me v svoj šotor in mi izmije rane, tako da sem se kmalu izlrazil. In, sakrament, nisem ga hotel več ostaviti! Zakaj ta človek je bil on! Bil je Royal de Beaurevers! Tako sva se seznanila. Na njegovo zdravje!«

Bouracan je pograbil meh, vzdignil ga z obema rokama, napil se in si obrisal najprej usta, nato pa oči, ki so bile polne solz.

»Jaz,« je izpregovoril Strapafar, »sem trčil nekega večera blizu velike tržnice ob stražnjega desetnika. Zlodej me spozna. Bežati hočem. A kaj! Njegova četa mi prestrže pot. Kaor bi trenil, me vržejo in vlečejo k vešalom, ki stoje pri tržnici zaven sramotnega kola. Že mi natikajo zanko in jaz se v duhu poslavljam od svoje Madelonke. Tedaj pa golobčki, pade nekaj po tistih hudčevih strelcih kakor strela in vihar! Ozrem se na levo — kaj vidim? Eden mojih zatiralcev leži na hrbtu in moli vse štiri v zrak. Prekrasno! Pogledam na desno: že drugi berič vtika glavo v jarek! Desetnik je krvavil kakor zaklana svinja.

Kasper Udo;

Cionizem.

V Karlovih varih je bil 1. septembra t. l. otvorjen prvi cionistični kongres po svetovni vojni; predsednikom je bil izvoljen veležid Rothschild. Namen zborovanja je, opozoriti entente na cionistično vprašanje, ki se nahaja na programu vrhovnega sveta. In zares, kmalu se bo obravnavalo to vprašanje pred vrhovnim svetom! Odločil sem se zaradi tega, da izrečem na tem mestu nekaj splošnih besed o cionizmu in vobče o židovstvu.

Prvotno so hotele ustanoviti entente velesile v Palestini samostojno židovsko državo. Ko pa so o tem zvedeli Arabci, so se razjezili, češ, da se nikdar ne bodo podvrgli židovski vladni. Bilo jim je na to zasigurano, da bodo v židovski državi uživali iste pravice kakor židje in da bo Anglija imela v Palestini celo svoje zastopnike, ki bodo čuvali pravice tamšnjega beskega življa. Palestina naj ne bo samostojna država, temveč židovsko naseljeno ozemlje pod angleškim pokroviteljstvom. Nezaupljivi Arabci pa s tem niso bili zadovoljni in dokaz tega je, da je lansko leto prišlo celo do pogroma, ob kateri priliki je bilo ubito mnogo židov. V trenutku torej, ko se je cionizem že udal sladkemu upanju, da ni zidal le »gradov in oblakov«, so se pojavile nove težkoče, ki jih niti ni slutiti. Kajti turška država, največji nasprotnik židovske države, je bila uničena in vsled tega so bila vrata v Palestino navidezno odprta. Toda sedaj stoje Arabci na straži, da se ničesar ne ukrene brez njihovega dovoljenja (Anglija se pač ne sme zameriti Arabcem, sicer bi morda bil kmalu konec njihovega gospodstva v Mezopotamiji). Cionistični program je v nevarnosti!

Kaj pa je glavna točka tega programa? Cionisti stremijo za javno pravno domovino v Palestini. Hočejo državo na tleh svojih očetov, v kateri bi mogli živeti narodno, ne da bi se jih zatiralo in preganjalo. (Tako se namreč navadno izražajo cionisti.) To pa ni popolnoma prav, ker se v zadnjem času židovstvo po Evropi ni več zatiralo in preganjalo (razen protestnih shodov, ki so navadno ostali brez uspeha), uživalo je večkrat celo več ugodnosti nego domače ljudstvo!

Razni židovski velikaši so bili začetkom hudi sovražniki cionističnega vprašanja; šele takrat, ko so jim razlagali cionistični voditelji namišljene gospodarske koristi, ki bi jih imeli po uresničenju cionističnega programa, so se začeli zanimati za to stvar. Ustanovila se je takozvana »kolonialna banka«, ki naj tvori finančno podlago celemu gibanju. Vse bi torej že bilo pripravljeno, le stališče in končno sklep vrhovnega sveta jim še manjka. Razni tu- in inozemski časniki poročajo z veseljem, da so entente velesile, posebno pa Anglija, zelo naklonjene cionističnemu vprašanju. To priznam tudi jaz! Anglija pa nikakor ni prijateljica cionizma iz pravičljivega, temveč zgolj iz egoizma, ker bi se, kakor tudi druge države, rada enkrat rešila židov, teh parasitov človeške družbe, teh pač delavnih pa vendar dostikrat škodljivih ljudi! (In to si naj dobro zapomni židovska gospoda okoli »Agramer Tagblatta«!)

Pa vendar je še mnogo židov, ki ne simpatizirajo s cionisti, češ da ti zavlačujejo rešitev židovskega vprašanja. Ti anticijonisti stoje na stališču, da ni dobro povsod javno proklamirati židovsko narodnost. Anticijonisti hočejo rešiti židovsko vprašanje z asimilacijo, s kulturnim in narodnim približevanjem! Od katere strani pa se naj vrsti to »približevanje«, to nam kaže anticijonistični program: asimilacija naj bo vezana na najskrajnejši poudarek židovskega pokolenja! Židje torej ne mislijo »gubiti svoje židovstvo« (kar je tudi nemogoče, žid ostane žid, ako se je tudi dal krstiti!), temveč pod asimilacijo razumejo to, da se razni drugi narodi, med katerimi ravno žive, polagoma pustijo asimilirati, kar pa se je v resnici tudi že zgodilo.

Ali tvorijo židje, ki so raztreseni po vsem svetu, jednoten narod? V raznih državah bi židje radi prikrivali to dejstvo! Če torej rabimo za židovsko skupnost besedo »narod«, ali kak drug izraz, je pač vseeno; da pa eksistira ta skupnost in da se židje razlikujejo po tej skupnosti od vseh drugih narodov, to hočem pokazati.

Židovski zunanosti ki se opira na narodno razliknost, odgovarja tudi židovska notranost! Te notranje duševne razlike bazirajo istotako deloma na uplivih podedovanja in krvi, deloma pa na tem, da je na duševni razvoj židovstva vselej učinkovala židovska ugodovina in religija, historična zavest in končno še politično-socialni položaj židovstva. Te notranje razlike opazujemo pri žide ravno tako lahko kakor njegove zunanje telesne razliknosti. Kakor je židovski dovtip popol-

noma razumljiv le židom, ker je tega razumevanje odvisno od gotovih psihičnih t. j. duševnih posebnosti, ravno tako vlada nad vsemi socialnimi in političnimi nagnanji židov njih »židovski značaj«. Dokaz temu so vsi duševno znameniti židje (n. pr. Marks, Heine, Lasalle i. dr.), ki nam niso popolnoma razumljivi in sicer raditega, ker so židom prirojena gotova svojstva, ki jih mi ne poznamo pri svojih ljudeh in jih raditega tudi ne razumemo. Moderni židovski pisatelji so ustvarili v zadnjem času v časopisju nov poseben slog. Življenje židovskega državljanja, ki živi kot zdravnik, trgovec ali pa kot odvetnik v kakem večjem evropskem mestu, nam kaže popolnoma tipične posebnosti. Njegovo židovsko pokolenje določa njegovo politično naziranje, najrajši čita židovske časopise in njegovo delovanje se opira na lastni »jaz«! Žid nikakor ne bo vstopil v politično stranko zgolj iz državotvornosti, temveč tudi pri tem njegovem koraku ga vodi njegov »židovski značaj«! Radi tega se skoro povsod židje nahajajo večinoma v komunističnih ali socialističnih vrstah, kjer imajo rodovitno polje za svoje delovanje. Dokaz nam naj bo Rusija! Poglaviti boljševiški voditelji so židje, ki so si pridobili moč, da bi služili svoji častihlepnosti in da bi si napolnili svoje lačne žepi! Ni jim na srcu blagostanje in sreča ruskega naroda, temveč lastna dobičkaželjnost in častihlepnost!

Spoznali smo torej, da tvorijo židje nam tuj narod! Ali pa je ta narod v stanu ustanoviti si svojo državo? Jaz sem mnenja, da bi židovska država kmalu razpadla, ako ne bi dobivala pomoči od zunaj! Židovska država, ki bi obsegala židovstvo vsega sveta, ne bi mogla obstojati, ker židje le kot raztreseni »parasiti« nekaj dosežejo in vsled tega so dozdaj zmirom živeli v »diaspori«. Zakaj pa vzhodni židje (na Poljskem), ki so ravnotako »židovski bistroumni« kakor zapadni, ničesar niso dosegli, med tem ko so si njihovi rojaki na zapadu priborili že precejšnjo moč na gospodarskem in s tem tudi na političnem polju? Radi tega, ker žive vzhodni židje bolj skupno in se na ta način med seboj nevtalirajo in omejujejo!

Mnogo manj cionistično-fanatičnih židov je že prišlo do tega prepričanja in radi tega opustilo misel izselitve v deželo svojih pradedov, v Palestino. In ta okolnost nam naj bo podoba, da se odslej bolj bavimo z židovskim vprašanjem! Ne zanemarjajmo tega vprašanja, temveč bodimo na straži, da ne doživimo tudi mi strašne protidržavne in mednarodne (čitaj: židovsko-nacionalne) vlade! Ne prezirajmo tega, da se povsod vmešava židovski kapital, katerega končni cilj je: dosega popolne moči na gospodarskem in s tem tudi na političnem polju!

S. Rebec — Slemškyt

Clara pacta -- boni amici!

Zadnji požigi tržaških fašistov pri Sv. Ivanu in v Rojano so mi dali povod, da sem začel razmišljati: Zakaj smo pač mi Jugoslavlani kot država tako lojalni napram Italiji. Ne le lojalni — naravnost piholovci smo, ko se gre za izpolnitev raznih mirovnih dogovorov. Ta lojalnost in natančnost gre nam v kvar. Ne mislim ravno materialno škodo četudi ni majhna, bolj mi je pri srcu moralna škoda, ki jo trpi naša država le radi svoje poštenosti. Cela Italija razen fašizma (ta trdi, da so bile tudi Nivine nekdanje italijanske!) si šepeta: Boje se nas, zato so ponižni. Tako se nam šteje poštenje v greh, lojalnost je za nas ponižanje! Da nam to ne služi ravno v reklamo, je jasno, kajti kdor je danes ponižen, je — bedak.

Je li treba, da smo ponižni? Imamo li vzrok zato? Ne! — Mi nismo odvisni in ničemu od Italije — ne gospodarsko ne politično. Obmejna vprašanja tu ne prihajajo v poštev, ker bi z našo »ponižnostjo« tudi izginila z dnevnega reda zborovanj politikov profesionalcev! Naša gospodarska odvisnost od Italije je prav majhna, tisto malo žvepla bi že lahko dobili drugod, četudi morda par vinarjev dražje! Nasprotno pa je ona z aneksije Primorja postala od nas odvisna in to v veliki meri, ker prebivalstvo Primorja še ni navajeno njih dvatisočletne kulture in se ne more zadovoljiti s paradižnikom ali pa čebulo in kosom kruha. Njih želodec je navajen na hrano teh krajev in Italija mora Primorju ugoditi. Brez ugovora! Ko so bile izdane najstrožje naredbe in prepovedi izvoza, se je izvažalo in prehranjevalo od tu celo Primorje! In to gre naprej! Sam vem to — en dan ali dva je bila zaprta meja in v Trstu že ni bilo več mesa! Kruh je tudi navadno pri takih eksperimentih poenol. Italija polaga na Primorje veliko važ-

nost. Ne bom oporekal tej točki, pripominjam le, da bi nam moralo ravno to dejstvo dajati vaje v roke, ker — človek navadno na vzklík: »Tat!« pogleda, kje je listnica! In ako bi mi s popolnim gospodarskim bojkotom (četudi le začasno) ogrozili Primorje, postala bi Italija mehka in »lojalna«. Da, še več, tudi »močna« bi postala, »močnejša« kot je sedaj in bi gotovo stopila na prste požigalcem in morilcem, ki ogrožajo naš rod. Tako bi se ubilo z enim udarcem dve muhi. Gospodarsko krizo, ki bi s tem nastala, rad pretrpi Primorec, četudi strada.

In naša politična odvisnost — ali bolje rečeno obveznost napram Italiji je tudi — četudi črna na belem — klavrna!

Tistih par državljanov italijanske narodnosti, ki so v našem območju, se nima pritoževati. Če pade na njih račun kaka pikra beseda — smo pač v takih razmerah in subjektivni slučajji ne pomenijo v politiki nič! Sicer pa se lahko potrkajo sami na prsa in z njimi cela Italija: »Mea culpa — nostra culpa«!

Drugače je s Slovenci v novih italijanskih provinciah. Uradno in neuradno, sistematično in s hitrimi udarci se ruši vse, kar čuti slovensko. In tam to ni malenkost — računa se na 600.000 duš! Torej kje je obveznost, kje tiče dolžniki. Kredit je že prevelik, treba nam girantstvo! V Rappalu se o tem ni govorilo, če se je, z naše strani vsaj brez uspeha. In mi smo »lojalni«! Oni pa imajo pravilno izstavljene pobotnice!

Poštenost zahteva pravilno, četudi strogo postopanje za pravice rodnega brata, in ako mu naš dolžnik dela krivico, izgine z naše strani vsaka obveznost napram njemu. To bi bila svetovna »poštenost« kakor jo razumejo politiki.

Naj bi se mi morda bali reakcije z orožjem, z napovedjo vojne? Vsa zunanja politika Italije je politika strahu!

Ergol! Skoro bi dejal — bedaki smo! In radi tega trpijo drugi! Zakaj pri nas velja še rek: »Če te udari kdo na levo lice, ponudi mu še desno«! Jaz bi pa dejal: »Udari ga na desno!« Ker to postaja bolj moderno in tudi bolj — logično!

Malo je še našega narodnega premoženja v Julijski Benečiji. Lavina fašizma divja naprej, kaj res ni nobena, da bi jo zaustavili?

Čas je! Ko pa je vse v naših rokah!

Proč z brzojavnimi protesti, proč z dogovori o ribolovu — dejstva na dan! Naš izvoz bodi garancija za imetje in življenje slovanskih Primorcev!

Drž. žensko učiteljsko v Mariboru.

Kako vladajo pri nas »državotvorniki« samodržci, nam priča tudi boj za ravnateljsko mesto na državnem ženskem učiteljsko v Mariboru.

Višji šolski svet je imel na izbiro tri kandidate, ki je bil izmed njih profesor Voglar, dr. Zerjavov prutež, v naprej določen za mesto. Navzlic temu se je drznil stvarni nadzornik dr. P. ugotoviti svoje pomisleke proti tej kandidaturi ter dosegel vsaj toliko, da je prišel gosp. Voglar na drugo mesto v ternopredlogu višjega šolskega sveta. Naslednji dan po seji citamo v »Jutru« nesramen napad na prof. Vazzaza, ki je bil »stavljen« primolozno, češ, da je bil »svojčas najzvestejši oproda dr. Gosarjev ob priliki, ko se je sestavljal polk Nanos«. Ker je izšla stvar v »Jutru«, ki ima tekot komaj enega leta svojega obstanka toliko obrekovanj na vesti, kakor jih ne doseže izlepa pošteno politično glasilo v desetih letih, se nam je že zdela notica sumljiva iz vsega početka. Gospod Vazzaz je tudi zahteval takoj proti sebi disciplinarno preiskavo, ki je dokazala popolnoma neutemeljenost omenjene trditve.

Toda oglejmo si »sine ira et studio« od blizu vse tri kandidate. Profesor Vales vodi že od prejšnjega kot provizoričen vodja tozadevne posle, je priznan pedagog in strokovnjak, pa menda pri višjem šolskem svetu preveč očrnen. Profesor Vazzaz je ravnotako znan pedagog in zgodovinar, ki se je do lanskega leta ubijal po učiteljskih. Profesor Voglar je klasičen filolog! ni poučeval nikdar na učiteljsko, ne pozna ustroja teh šol ter se do sedaj tudi nikdar ni bavil z otroškovzgojnim ali metodičnimi vprašanji. Saj javnost ne pozna niti enega tozadevnega spisa.

Ko je šlo pred letom, da se zasede izpraznjeno ravnateljsko mesto na moškem učiteljsko v Mariboru, je propadel dr. Zmavc, priznan strokovnjak in pedagog proti Pircu iz edinega razloga, da ne more poznati ustroja teh šol, ker ni nikdar poučeval na njih. Vendar pa dr. Z. ni klasičen filolog, temveč zgodovinar, ki je storil

svoječas več, kakor vsak drug profesor v Sloveniji, da imamo danes učne knjige po srednjih šolah kolikor toliko v redu. Ali naj obvelja v tem slučaju drugo načelo?

Žensko učiteljsko v Mariboru je potrebno. Ravno tako potrebno pa je tudi, da zasede vodilno mesto mož, ki ima saj pojem o pedagogiki. Nočemo biti osebni in prinašati vraga, kar je pisala svojčas in se piše »Straža« o profesorju Voglarju. Navzlic temu pribijemo, da g. Voglar do danes ni tožil lista in ni zahteval razsodišča, dasiravno mu je očitala že celo kopico prav nečednih stvari. Opozorjamo javnost na prislovico: nemo propheta in patria! Gospod Voglar je predobro znan v Mariboru in

okolici, da bi bilo njegovo ravnateljstvo zavodu v korist. Mnogo naprednjakov je uverjeno, da bo Voglarjevo vodstvo opustošilo zavod in polnilo učiteljske šolske sester v Mariboru. Ako je to namen g. dr. Zerjava, potem se naj le peha še naprej z znanimi sredstvi po »Jutru« za svojega miljenca Voglarja.

Upamo pa, da bo naša javnost, posebno pa še učiteljsko, iz tega primera jasno razvidelo, da našim državljanom ni za prosveto ne za procvit šole in šolstva, kar tako radi ugašajo, temveč le za — korita, kajti drugače bi se tak kandidatura, ki ne govori nič drugega za njo, kakor trenutno pripadništvo k JDS, sploh ne mogla uvaževati.

Gospodarstvo.

Notranje državno posojilo kot varčevanje.

Blagostanje tako poedincev, kakor tudi celih narodov ni samo posledica pridnosti in dela, temveč še bolj posledica varčnosti. »U radiše svega biše — u štediš još i više« veli že stara hrvatska narodna prislovica in če stvar natančneje ogledamo, vidimo, da je to resnica. Dobro je, dokler je človek zdrav, dokler more delati in ima priložnost, da si služi svoj vsakdanji kruh, toda mnogokrat se dogodi, da so razmere take, da ne more priti do dela niti človek, ki ima najboljšo voljo delati. Ali pa pride bolezen ali kaka druga nesreča, ki onemogoča človeku, da bi delal in si služil svoj kruh. In takrat oni, ki živi brez računa, to je da sproti potrebi, kar zasluži, pade v bedo, ki večkrat dovede človeka na stranpota in do zlih posledic. Nasprotno pa oni, ki varčuje in stavlja na stran za nepričakovano nezgodo tudi le male svote, bo s časom zbral lepo svoto, ki mu bo prišla prav vedno, četudi ga ne zadene nikaka nesreča.

Pred vojno je bil med našim narodom smisel za varčevanje jako velik. Ko pa je prišla vojna in z njo draginja ter razne težkoče, je varčevanje bolj in bolj prenehalo. To pa ni prav. Preko tega, da je draginja res velika, je ravno danes za mnoge dana prilika, da si nekaj prihranijo. Vsled majhne vrednosti denarja kroži on v velikih množinah in skoro vsakdo more z nekoliko samozatajevanja odrediti se užitek, brez katerih lahko izhaja in polaga mesečno ali tedensko na stran manjšo svoto. Na ta način si bo vsakdo s časom zbral svoto, katere vrednost sicer ne bo morda bogve kolikšna, ki pa bo s časom, ko se urede razmere in vsled tega zraste vrednost denarja, predstavljala precej večjo kupno silo.

Državno notranje investicijsko posojilo, ki se ravno ves ta mesec podpisuje pri vseh naših denarnih in bančnih zavodih, je kakor ustvarjeno za varčevanje.

Predvsem je v to posojilo vložen denar sigurnejši, kot če bi bil vložen kje drugje, ker garantira zanj država z vso svojo avtoriteto in imetjem. Poleg tega pa je to posojilo zasigurano še posebej z zalogo (hipoteko) onih objektov, za katere se bo to posojilo, odnosno njegovi deli potrošili. Kar pa je najvažnejše in kar mora pripraviti vse varčne ljudi do tega, da vložijo svoje prihranke v to posojilo, je pa njegovo povoljno obrestovanje. Medtem ko obrestujejo danes banke in drugi denarni zavodi vloga komaj po 4 do 5 odstotkov ali še nižje, nosi to posojilo ves čas svojega postanka celih sedem procentov in to čistih, brez kakršnegakoli odbitka, takse ali obdavčenja in to ne samo danes, temveč tudi v bodoče. To so torej prednosti, ki jih varčujočemu človeku ne more nuditi nikak drug zavod.

Če pa obišče človeka kaka nezgoda ali bolezen in ga prisili, da porabi del

svojega prihranka, mu državno investicijsko posojilo zopet proži prednost, ki jih nima nikjer drugje. On more to posojilo založiti (lombardirati) in dobi nanj tri četrt celokupne svote, na katero se glasi lombardirano posojilo in za to posojilo plača samo 6 odstotkov obresti, dočim mu njegova obveznica državnega posojila nosi 7 odstotkov obresti od cele svote, na katero glasi, tako da je tudi tukaj na dobičku.

Komurkoli je torej do racionalnega, razumnega varčevanja, ta ne bo čakal, temveč bo po svojih možnostih podpisal državno posojilo. Tako bo pomagal sebi in državi.

Angleška sodba o naši trgovinski politiki. V »Slov. Narodu« od 8. t. končuje neki M. svoj zelo lepi članek o strojnih tovarnah in livarnah d. d. v Sloveniji s sledečim vzklík: »Res, zadnji čas je, da dobi naša trgovinska politika gotovo zdravo smer in se ne peča samo s pšenico, koruzo in prašiči na rovaš domačega konsuma (izvoznice! Op. ur.). Če bomo samo gledali z lačnimi želodci, kako zblje vsa Evropa to, kar bi lahko sami pojedli, za industrijo in industrijalizacijo se pa ne bo storilo nič, zlasti nič smotrerenega, bomo kmalu vsi morali priznati resničnost kritike, ki jo je v Ljubljani ustil leta 1919 angleški oficir: »Vaša Jugoslavija se mi dozdeva kakor prvovrsten avtomobil, ki so ga dali v roke Hotentotu.« Konstatiramo, da sta bila trgovinska ministra v tistih časih demokratske korifeje dr. Kramer in dr. Kukovec, in se veselimo, da soglašata tudi »Slov. Narodu« z angleško kritiko njune trgovinske politike. Angleški oficir pa dobro pozna svoje Pappenheimerje, pardon! Hotentote!

Stanje poljske valute kažejo neobičajno visoke plače. Predzadnji ponedeljek se je vršil v Varšavi shod poštinih nameščencev Sklenili so, da najmanjša plača za nižje uradništvo mora biti 30.000 mark na leto, poleg tega državne doklade od 5 do 10 tiisoč mark. Za nakup živil v jeseni zahtevajo nameščenci 20.000 mark za sence, a 30.000 mark za oženjene ter 5000 mark za vsako dete. Na izpolnitev svojih zahtev nameravajo čakati do 15. t. m., sicer bodo štrajkali.

Češki pivovararji za omejitev izvoza letošnjega hmeljevega pridelka. Društvo čeških pivovararjev je sklenilo, poprositi vlado, da bi bilo letos dovoljeno izvoziti samo 2500 centov hmelja in slada, a 20.000 centov naj bi se pustilo za domačo potrebo. Pravijo, da je letošnji pridelok hmelja komaj 45.000 centov, lanskega letina pa je znašala 120.000 centov. Tudi so odločno nastopili proti ječmenovemu izvozu, a glede sladu zahtevajo, da bi bil njegov izvoz dovoljen le v taki meri, kakršna je neobhodno potrebna, da se zdrže stiki z inozemstvom. Pivovararji pravijo, da se bode moralo pivo podražiti, ako se ne ugodí njih prošnji.

Dnevne vesti.

Kristan dela politične kupljive? Isti dan ko je prinesel »Naprej« poročilo iz akta o neovtrditvi župana v Ljubljani, je poročalo »Jutro«, da so dobili socialni demokratje vpogled v akte. Skupnost »izvestiljske službe« je tako sumljivo značaja, da se ne moremo ubraniti misli, da se gode za kulisami politične barantije, ki so zaenkrat javnosti še prikrite. V tem nas potrjuje tudi dejstvo, da je »Naprejev« članek podpisal znani n. m. Govoril se, da je gospod Anton Kristan v dogovoru s demokratji, da se socialno demokratični občinski svetovalec ljubljanski pri ponovnih županskih volitvah vzdrže glasovanja. Gospod Tone Kristan in dr. Grega Zerjav računata, da bi potem dobil liberalni županski kandidat 19 glasov in opozicijski kandidat 18 glasov. Na ta način bi bil izvoljen za župana v Ljubljani liberalci. Ne moremo si misliti, da ima Tone Kristan preko socialno - demokratičnega občinskega kluba pravico pakirati z liberalci. Zaenkrat še vedno pričakujemo, da se bo kot doslej soc. dem. klub otresel Kristan-Zerjavovega vpliva in opustil vsako barantanje z bankokratji. Dejstvo je, da je bil Tone Kristan o svoječasnem napadu na Ju-

gosl. kreditni zavod, kakor je sam priznal poslanec Brandnerju, tudi prej informiran, kakor se je napad izvršil, tako je sedaj tudi Kristanov zaupnik dobil vpogled v tajništvne akte, v katere ne dobi vpogleda gosp. Pesek, niti poslanec Deržić niti vodstvo NSS kljub vsem prošnjam in kljub vsemu prizadevanju. Značilno je, da dr. Zerjavova klika vedno obvešča o svojih črnih naklepih Tone Kristana in njegove oprede. Kakor so se, izjavili Kristanovi načrni pri obč. volitvah spomladan letos, tako, upamo, da se pošten soc. demokrat ne bodo dali vpreči v Kristan-Zerjavove bankokratske spletke.

Obtožnica proti komunističnim atentatorjem na ministra Draskoviča. Državno pravdnštvo v Zagrebu je vložilo obtožnico proti štirici obtožencev radi atentata na ministra Draskoviča in radi priprave za atentat na neke druge ministre. Imena teh obtožencev so: 1. Rodoljub Čolaković iz Bosne, pravoslavne vere; 2. Diklavič iz Bosne, pravoslavne vere; 3. Alija Alijaš iz Bosne, mohamedanske vere; 4. Nikola Petrovič iz Srema, pravoslavne vere; 5. Steva Ivanović iz Bosne, pravoslavne vere; 6. Nebojša Marković iz Srbije, pravoslavne vere. Ka-

Kor se vidi, so vsi obtoženci pravoslavne vere razven enega, ki je mohamedanec. Tudi vdeleženci in poskušeni atentatu na prestolonaslednika so skoraj vsi pravoslavne vere ter rodem iz Srbije. Backe in iz Srbije. Sreča. Mi gotovo ne delamo razlike med Jugoslovani pravoslavne, katoliške ali mohamedanske vere, oziroma med Srbi, Hrvatji in Slovenci; pač ta pripisujejo »Jutro« in slični vladni reptili neprestano vso krivdo na sedanjih nes ečnih razmerah izključno le hrvatskim in slovenskim opozicijskim strankam. Češ, da zasledujejo prevratne tendence in da širijo malikontenstvo med Slovenci in Hrvatji in s tem sovražijo proti državi. Ako se sedaj pomisli, da med Hrvatji in Slovenci ni pravoslavnih (če abstrahiramo od par novopopečenih pravoslavnih diplomatskih uradnikov in profesorov, ki so prišli do spoznanja, da so pravoslavne dogme boljše od katoliških) in da so skoraj vsi atentatorji iz populoma ali pretežno srbskih tukra-
lin, potem se morda pride do spoznanja, da mora biti nezadovoljnost med pravos-
lavimi Srbi mnogo večja nego med katoliški-
mi Hrvatji in Slovenci, da pa tega ne mo-
raje biti krive slovenske in hrv. opozici-
jone stranke, ker se njihov govor ne
razteza na pravoslavni element. Potem pa
se tudi pokaže, v pravi luči vsa osudna
zloba omenjenih častniških reptilov, ki
blatijo lastno gnezdo in obrekujejo svoje
rojake le zato, da lahko svojo »državo-
tvornost« prav drago v Beogradu pro-
dajo.

— Popravek. V članku dr. Otčkarja
Krbara pod naslovom »Dr. Žerjav opravi-
čuje kršenje ustave«, priobčenem v šte-
vilki 213 našega lista, se je videla neljuba
pomota. Na tretji strani, 1. kolona, 6. vrsta
je izostala cela vrsta in je vsled tega do-
šlo do odstavka (ki je jedro vsega dokazo-
vanja) nerazumljiv. Glasiti bi se moralo:
»Nič manj in nič več nego, da je »skrupu-
loznost« priznala veljavo zakona določbam,
ki jih niti poznala niti.

— Zrebanje dunajskih srečk. Po skle-
pu finančne ministrstva od 1. julija t. l.
je odlojeno, da se bo dne 14. septembra
t. l. vršilo 78. Zrebanje na dobitke dunaj-
skih srečk od l. 1888. Zrebanje se bo vršilo
v Beogradu v poslopiju generalne direktije
državnih dolgov, Krunska ulica št. 43, ob
9. uri. Pristop je občinstvo svobodno. Iz
generalne direktije državnih dolgov.

Kolonizacija v Volvodini. Ministrstvo
za agrarno reformo je sklenilo, da posle
mikromer več ne bo oddajalo zemlje v Vol-
vodini, kakor samo še dobrovoljno. Če
bi se je kdo obrnil na agrarno ministrstvo
s prošnjo za zemljo, bi se mu nakazala v
južnih krajih.

— Popolnoma varno naložite denar v
Jugoslovanski Kreditni zavod v Ljubljani,
Marlin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in
na tekoči račun obstajeta po 4 1/2 % brez
odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljubljana.

— Vsi na shod. Danes v ponedeljek
12. t. m. se vrši ob 8. uri zvečer javen
shod NSS za dvorski okraj v restavraciji
»Zlatorog«, Gosposka ulica. Sodelujoči,
prideti vsi!

— Policijska ura. Ker konča Ljubljan-
ski veliki sejm dne 12. septembra 1921, na-
stopi dne 13. septembra 1921 zopet redna
policijska ura, ki je glasom Uradnega lista
za Slovenijo z dne 14. julija 1921 št. 81,
določena v Ljubljani za gostilne na 23 in za
kavarne na 24 uro.

— Velik požar v Ljubljanski okolici.
Včeraj popoldne je izbruhnil velik požar v
Stožar. Naenkrat je bilo v ognju večer
hiš, oziroma Gospodarskih poslopij. Požar
je bil zelo razširjen, ker večina stano-
valcev ni laže razširili, pa je večina po-
žarne breme so bile neprepozno obveščene, tako
da niso mogle priti ob pravem času na
kraj požara. Po požaru povzročena škoda
je ogromna. Večina poljskih pridelkov je
uničena. Mnogo živine je končalo v
ognju. Kako je požar nastal, se sedaj še
ne ve.

Maribor.

— Nevaren bik. V nekem hlevu na Ale-
ksandrovičevski je nedavno prenočeval Ko-
rošev hlapec od Sv. Jurja v Sloveniji. Goril-
ci Andrej Kosmenkovič. Ponoči se je bik od-
drdal od jasl in začel obdelovati spegeča
hlapca z rogovi, da je dobil težke no-
tranje poškodbe.

— Granata v koruzi. Na Bartovem polju
pod lipa je našel hlapec Martin Rečnik pri
pobiranju koruze ročno granato. Ko jo je
vzel v roke, se je granata razpočila ter
hlapca težko poškodovala.

Celje.

— Prvo predavanje »Ljudskega vsučil-
išča v Celju« je vsled nastalih ovir prelo-
ženo na ponedeljek 19. t. m. in se ta dan vrši
neprekinjeno. Predaval bo g. vladni svetnik E.
Ilek o »francoski revoluciji«.

— Celjsko mestno gledališče nam obeta za
letošnjo sezono lep užitek. Te dni sestavljajo
repertoar in se bo poleg drame, veselje-
logre ter narodne izre, gojila tudi opereta.
Kakor čujemo, se otvori gledališče 24. sept.
»Gogoljevimi« Revizorji.

— Koncert zbora Kubanskih kozakov se
vrši danes v torek zvečer ob 20. uri v veliki
dvorani hotela »Union« v Celju. Spored bo
lako sanjiv, vsled tega naj občinstvo kon-
cert v obilnem številu poseti.

— Družba občinskega lova občine Vojnik
pri Celju, ki je vsled smrti dr. Breznika
prosi, se vrši 15. t. m. ob 10. uri dop. pri
okr. glavarstvu v Celju soba št. 7.

— Komisijci ogled se vrši 16. t. m. ob
18. uri pri intendantem skladišča poleg Na-
rodne doma, da se ugotovi, ali poškodbe
po mokrotni na zidu tega poslopija izvirajo s
strani stavbe Nar. doma. — Dne 13. t. m.
v Gosposki ulici 6 zaradi obilnega do-
voljenja delavnic z električne inštalacije
Jakoba Paika. — Isti dan v zavedi mizar-
skega obratovanja s cirkularno žago Pu-
ščina Putinoviča, v Gledališki ulici.

— Svinjski sejm se vršilo ob sredah in
sobotah na mestnem sejmišču ob V. glavni
in so celo živahni. Prebivalci iz bližnjih
krajev Celja pripeljejo mnogo svinj na trg.
Cene niso previsoke, le čudimo se, da le
svinjsko meso še vedno po 36 K kg.

— Premembna posesti. Kakor čujemo, je
bilo na Glavnem trgu, kjer se nahajajo trgo-
vine Hečvar, kupil trgovec Dečko, kateri
mislil je leto prenesti svojo trgovino. V pro-
storlin pa, kjer se nahajajo sedaj trgovina
Dečkova, pa misli priti novo specijalno
trgovino poslovala tvrdke Stiker, Schlitzan.

— Govodina čedilja boji primanjkuje na
celjskem trgu. Vrha tega pa ti mesarji ne
možejo le prikupovati skoro polovice ko-
sti. Če se prilagodijo, pa ti zaburli v obraz
»pa pustite!« Vsekar bo treba v zavedi
»govodince« naših mest s mesom nekaj

ukreniti, da se malo zmanjša objestnost na-
ših mesarjev.

— Aretirani so bili radi pretepa v mestnem
vrtu šiletni Karl Zupanc iz Trnovca ter
neka Mihael Vrtanec in Ivan Mojca. Iz ne-
kega pretepa med temi treh in 24 letnim
žagarjem Josipom Ogrižek iz Dolgega po-
lja je nastal pretep, v katerem so trije
Ogrižeka pretepli tako hudo po glavi, da bo
najbrže ta izgubil oko. Ogrižeka so spravili
v bolnico, ostale tri pretepače pa v zapor.

— Radi potepuštvu so bili aretirani: Na Sa-
vinjskem nabrežju 18 letni Jos. Wimmer iz
Dunaja. Poslali so ga po odgonu v domo-
vinsko občino. — V Gaberju pa je policija
aretirala brezposelnega delavca Ivana Vozliča
in Antona Žilčarja. Vozlič je osumljen ne-
kega vploma v Gaberju, Žilčar pa večjih
tatvin.

— Tihotapstvo srebrnih kron. Kakor po-
roča »Nova Dobra« so celjski policijski
agenci te dni v večernem vlak, ki vozi proti
Ljubljani ob 19. uri iz Celja, izsledili dva
tihotapca s srebrnimi kronami, nekega Jan-
ka Pogačarja iz Cerklj in Josipina Kram-
ar iz Trsta. Imela sta paket, v katerem je
bilo 1943 srebrnih kron. Oba pa vseeno ta-
lita in nočeta nič vedeti drug o drugem.

— Nesreča. Samska zasebnica Jožeta Ku-
der, stanujoča na Glavnem trgu, si je grela
na špiritu mlek. Po nesreči je prevrnila
posodo s špiritom in se ji je vnela pri tem
obleka. Ker je bila soba od znotraj zakle-
njena, sosedje dalj časa niso mogli notri.
Našli so ženo nevarno opečeno po spred-
njem delu telesa, po nogah, rokah, trebuhu,
prsih in obrazu. Spravili so jo v bolnico.

— Ustanovni občni zbor Osrednjega dru-
štva poštnih in brz. uslužbenecv za Slove-
nijo, podružnica Celje, se je vršil dne 28.
m. m. na pošti. Ob lepi udeležbi je otvoril
tovariš Ivo Cergol zborovanje ter obrazložil
pravila prepotrebne strokovnega društva
in orisal njega pomen in važnost. Po poro-
čilu tajnika in blaginjaka pripravljajnega
odboru se je izvolil sledeči odbor: Preds.
Ivo Cergol, podpredsed. Matija Skoflek,
tajnik Anton Košec, njega namestnik Franc
Vidmajer, blaginjak Mihael Gorjanec, na-
memstnik Fr. Sajurk, Odborniki: Blaž Cre-
pišek, Fr. Hojnik, Ivan Ocvirk, Martin
Bežjak (iz St. Pavla v Sav. dol.).

— Obesil se je v Korovčih Fr. Flisar, ker
so mu finančni organi odvzeli nekaj blaga,
ki ga je hotel vtihotapiti v Jugoslavijo. Tudi
je napovedal napačno ime ter se bal vsled
tega kazni.

— Naše zavarovalne družbe opozarjamo,
naj pošljejo svoje zastopnike v Prekmurje,
ker so tukajšnji prebivalci zavarovani le pri
madžarskih in nemških zavarovalnicah,
vsled tega dobivajo v slučaju požara zava-
rovalnino le v slab madžarski ali avstrijski
valuti.

— Roparski uboj. V noči 31. m. m. so v
Skakovcih neznan roparji napadli nekega
kmeta ter mu zadali tako hude rane, da je
čez 4 dni umrl. Roparji so pobegnili v Av-
strijo.

Prekmurje.

Kako je razdeljeno prekmursko prebi-
valstvo po polji, mišljenja. Prebivalci se de-
lijo v tri skupine. Prvo skupino tvorijo pa-
metnejši posestniki, ki so za Jugoslavijo.
Mali posestniki in delavci so za Avstrijo,
ker si morajo služiti kruh v tujini. Vsa do-
mača inteligenca, večina židovska, pa si
želi nazaj pod Madžarsko, kjer so smeli ne-
ovirani izmозgavati ljudstvo.

— Finančne straže v Prekmurju se kmalu
razidejo, ker pridejo na njihovo mesto gra-
nične čete.

— Iz Murske Sobotne nam pišejo, da stane
zovele in teleče meso 20 K za kg, vse dru-
ge življenske potrebščine, kakor zelenjava
in sočivje (ako se sploh dobi), pa je za 30
do 50 odstotkov, kurlava (drva in premog)
pa celo za 120 do 150 odstotkov dražje kot
na Stalerskem. Ta draginja je zaradi suše,
ozir. zaradi dovoza iz 33 km oddaljene
Dol. Lendave.

— Suša je napravila ogromno škodo po-
sebnost v hribih in okrog Murske Sobotne.
Koruzo so morali večina pokositi, krom-
pir je droban lik lešniki, alja je požgana,
da še v cvetje ni šla.

Primorje.

— Poskušeni roparski napad v Trstu. Pred
nekaj dnevi je dospel iz Amerike v Trst
35 letni delavec Anton Čeh, ki je prinesel s
seboj večjo vsoto krjavno zasluženege de-
narja. Toda ta vsota se je zdelala marljivemu
delavcu še vedno premajhna. Zato je šel v
prosto luko, kjer je kmalu našel delo. S svo-
jimi tovaršji težki so se kmalu seznanili in
jim povedal, koliko je zaslužil v novem svet-
ni in koliko je prinesel s seboj. V nedeljo
zvečer je stopal Čeh po trgu del Unità. Ko
je zavil proti ulici della Procureria, ga je
obstopila šestorica mož, ki ga je skušala
napasti in oropati. Ali Čeh ne bodi len,
zgrabi enega izmed napadalcev za prsa ter
ga udari s pestjo po obrazu, da je videl vse
zvezde, kljub temu, da je bilo nebo oblačno.
Ko je videlo ostalih pet rokavljencev, kaj se
je zgodilo s njihovim tovaršem, so skušali
odnesti pete. Toda Čeh, ki je po postavi or-
jak, je bil urnejši od rokavljencev; zgrabil je
prvega, ki mu je bil pri rokah, ter na-
klestil z njim druga dva tolovaja. Ta prizor
je bil ravno tako komičen, kakor oni, ko je
naklestil Martin Krapan z enim finančarjem
ostalih 11 finančarjev. Ko so videli tolovaji,
da z rokami ničesar ne opravijo, so sešli
po nožu in ranili Čeha nad levim očesom.
Po storjenem činu so tolovaji pobegnili, ker
so zavohali patruljo stražnikov. Stražniki
so skušali prileti predrzne tolovaje, a njih
trud je bil zaman.

Koroško.

— Kje so banditi? Andrej Pogačar, Pe-
trov sin iz Kleč pri Orehovju, je razpustil tat-
ropar in ubijalec, vkljub temu je zaupnik
obeh nemških župnikov v Grebinju in na
Rudi. Ko so se naše čete umaknile iz veli-
kovske okraja, se je z drugimi »Volks-
wehrovet« vrnil tudi Pogačar. Od takrat se
v okroju množijo tatvine in umori. Kmalu so
našli njegovega očeta ustreljenega v žitni
shrambi. Nemški časopisi in nemurji so
namigavali, da so ga ustrelili Jugoslovani,
toda Pogačarju je njegova lastna sestra
zabrusila v obraz, da je on morilec. Pozneje
je hotel tudi svojo mater ustreliti, a svo-
jega brata je tako pretepel, da se je iz obu-
pa obesil ali pa je bil navidezno obojen.
Tega Pogačarja so Nemci povabili na vsako
zmagoslavo, da je potem z enakovrednimi
tovaršji napadal Slovence. V Grebinskem
Klostru so z noži napadli župnika Kind-
mana, kmeta Höberla in sinova. Kmetu Pau-
leju v Klečah so zlonilci dvakrat nož. Po-
aestnici Uklinji v Vovbrah so 26. febr. t. l.
pobili vse tipe, spustili živino iz hleva ter

vrzili gospodinj v sami snajol v potok. Žu-
pniku Ebnerju v Vovbrah so pobili štirikrat
šipe ter ga na velikočno sčoto, ko se je
peljal k vstajenju, napadli s puškami in
noži. Gospo Kulterjevo so hoteli ubiti v
njeni hiši v Velikovecu. Sploh ni bil pred to
roparsko družulo noben Slovenec varen
življenja in imetja. Oblasti pa so vse mirno
gledale. Sele tedaj, ko je Pogačar pretepel
svoje predpostavljene »generale« Glan-
čnika in njegovega adjutanta Moraka, so ga
povabili k sodniji v Velikovec ter zaprli.

— Pretepi in poboji — koroško-avstrijska
kultura. Dne 5. t. m. je pričakal gostilničar
Klemen iz Zvabeka z družbo nemurjev
Slovence, ki so se mirno peljali z letnega
sejma s Pliberka domov. Vernekarja sta-
reža iz Libelci je Klemen udaril s kamnom
po glavi, da je padel nezavesten raz voza.
Nato se je oprjel voza in z nožem zabodel
posestnika Ign. Uranskega iz Libelci v glavo
in prsa. Uransk je z bičem pognal konja
in tako srečno ušel. Medtem dospel Verne-
kar mlajši s svojo materjo in spravi svojege
očeta na voz. Nemur Rudolf Sokol iz Zva-
beka pa se dvakrat močno udari očeta. Go-
stilničar Klemen je med Nemci in nemurji
zelo čislana oseba, četudi je bil svojčas radi
krive prisoge obojen na 10 mesecev ječe!
Umevno, da potem lahko dela, kar hoče, ne
da bi se mu bilo treba dati kazni.

— Pričakovani smo, da pride z novo vlado
vendar še enkrat mir in red v deželo. Toda
motili smo se! Pretepi, poboji in šikane Slo-
vencev se nadaljujejo! Socijaldemokratska
vlada ni nič boljša od prejšnje! Zastonj
iščemo med socialisti našemu posl. Korunu
enake osebe! Vse stranke so se menda za-
kelele, da ugonobijo Slovence. Kakor niso mo-
gli najti napadalca na dekana Limpia, na
deželnega poslanca Poljanca, kakor je bil
oprečen morilec orožnika Karbona, tako
seveda ne bodo mogli najti pretepačev,
ali pa če jih bodo našli — dobilo nagrado.
Kaj neki bi bilo, ko bi se enak slučaj do-
godil v Jugoslaviji. To bi bil krik in vik po
vsem civiliziranem svetu! Avstrijski prete-
pači koroške Slovence, Italijani Primorcem
seizajo poslopja! To je vse kulturno — mi
pa smo balkanski roparji in morilec brez
vse kulture! »Freie Stimmten« in drugi ko-
roški listi pa bodo seveda zopet vse tajili
in trdili, da so Nemci bili napadeni.

Književnost in umetnost.

— Nov strokovni list. S 15. t. m. začne iz-
hajati v Karlovcu socijalo-strokovni list
»Ekonomist«. Glavni urednik je znani pu-
blikist Ljubomir St. Kosier. List bo popu-
bena nestranskarji, urejavan na široki
ekonomsko-socijalni podlagi.

— Novol »Krivec«, roman spisal Josip Ko-
stanjevec, tiskala Zvezna tiskarna v Ljub-
ljani. Ze ime priljubljenega romanopisca
knjižno topla priporočila. Seizite po njej!

— Čitanke za nižje razrede srednjih šol, to
je za I., II. in III. razred priredil višji šolski
nadzor, Josip Wester izdejo v nekaj dneh.

— Čitanke za 4. razred izide pa vsaj do
božiča. Na to opozarjamo, da si ne bodo
nakupili učenci starih neporabnih čitank.

— Čitanke za višje razrede srednjih šol.
Sestavlja s sodelovanjem dr. Janka Bežjak
in dr. Antona Breznika dr. Ivan Orašen-
auer, I. del (za V. razred) je pa že izšla v
zalogi Jugoslovanske knjižarne. Lično ve-
zana knjiga velja 21 dinarjev. Pokrajinska
uprava, oddelek za prosveto in vere, je odo-
brila knjigo dne 4. avgusta 1921, št. 3936.
— Srednješolske učne knjige: Ob začetku šol-
skega leta izide poleg čitank za prve štiri
gimnazijske razrede v zalogi Jugoslovanske
knjižarne tudi še sledeče učne knjige: Prof.
Reisner, Fizika za višje razrede srednjih
šol, Prof. dr. Sturm, Francoska vadnica za
I. letnik, Stroj. Liturgika, Stroj. Zgodovina
kator, Cerhve, Prof. dr. Sarabon, Gospodarska
geografija, Prof. Sodnik, Logaritmi. Ta
izdaja Logaritmi bo imela predvsem to
prednost, da bo obsegala obširen uvod z na-
tandnimi podatki o uporabi logaritmičnih
tabel.

Veleselj.

Jugoslovanski Lloyd o uspehu Ljubljan-
skega veleselja.

Pod naslovom »Ljubljanski veliki se-
jam — Uspeh sejma«, prinaša omenjeni list
dopis svojega posebnega poročevalca, kateri
konstatirajo veliki uspeh sejma, podaja ne-
koliko kritičnih opazk, katere pa v svoji bla-
gohotnosti pokažejo zanimanje za naš ve-
leselj in za njegov razvoj v bodočnosti.

— Dopis se glasi: »Četudi je minulo komaj po-
lovico poslovne dobe, ki je odredena za ob-
drževanje Ljubljanskega veleselja in ako-
ravno manjkalo vsake statistike o dosedaj
storjenih kupljah — vseeno se lahko že se-
daj konstatira njegov neoporekljiv uspeh.
Morda materialni uspeh ne zadovolji po-
polnoma tega ali onega udeleženca sejma
— ali z njegovim splošnim in moralnim
uspehom morajo biti zadovoljni vsi: tako
razstavljalci, kakor obiskovalci, ker je bil
zares neke vrste »podrjete« za mnoge naše
ljudi, ki so s prilicno skopso in z nekim ž-
v v naprej storjenem omaloževanjem go-
vorili o veleselju. (Tako smo imeli priliko
čuti srbskega trgovca, ki se je izrazil pred
otvoritvijo sejma takole: »Sta če, da nama
pokaže Ljubljanski vašar; leduh beogradski
dučan ima više toga, nego če imati sav
Ljubljanski vašar.« — In ravno srbski po-
setnik našega sejma so s svojo pohvalo in
občudovanjem sejma temeljito desavurirali
v naprej storjeno sodbo omenjenega čno-
gleda. — Op. ured.). In zares »razočarale«
so se, samo je sreča ta, da je to razočara-
nje bilo v povoljnem smislu te besede: kon-
statirali so, da jim je Ljubljanski sejm po-
kazal mnogo tega, kar niso niti zamisljali.
(In zopet citiramo markantno izjavo srbske-
skega posetnika, ki smo jo čuli na sejmu:
»Ljubljanski vašar nije me razočarao, nego
je očarao.« — Op. ur.). In to odkritje ni bilo
samo pri lajkah in ljudih nepoznavajočih slo-
venske razmere, nego je do tega priznanja
moral priti sam minister trgovine in indus-
trije g. Spaho, o katerem se ne more reči,
da je lajlik, ker se kot dolgoletni tajnik sa-
rajevske trgovine in obrtne zbornice o teh
stvarih spozna. Podobno je bilo tudi z na-
čelnikom istega ministrstva g. dr. Savičom,
ki je eden najboljših poznavalcev naših in-
dustrijalnih razmer in ki je bil, vseeno zelo
ugodno izmenaden, ko je nedavno osebno
pregledal nekoliko slovenskih podjetij. Sko-
da, da ni imel priložnosti, da vidi sedaj tako
to industrijo na sejmu koncentrirano. Na-
pravila bi nam še lažji in povoljniji utis.
Kot takrat ni bila cela slovenska industrija
skupaj, tako tudi sedaj ni, ker je med in-
dustrijalci, ki bi bili morali sodelovati, ve-
liko »snevernih Tomažev«, ki so s skopso
zgodili na vse to podjetje ter ga počastili
s svojimi nezanimljivimi nesodelovanjem.
(Ali naj se potem čudimo gor omenjenemu
srbskemu črnogledu? Op. ur.) Mnogi so se

v zadnji uri vendar premislili, ali bilo je že
prekasno.

Kaj naj porečemo o semnju samem?
Splošni vtis, ki ga daje sejm je povoljen, ka-
kor že rečeno. Tuftam so manjši nedo-
statki tehnične in aranzerske naravi, kate-
rim se pa ni mogoče izogniti, posebno, ako
se uvažuje, da je to prvi sejm pil nas ter
se bo pri bodočih prireditvah z malo volje
tudi tem izognilo. Čede prireditve in na-
mena Ljubljanskega v-le-selja je bil mal
nesporazum med Slovenijo in ostalimi ju-
goslovanskimi kraji; ni se namreč poznala
prava njegova naloga in svrha. Četudi je be-
seda »sajama«, »semenj«, čisto slovenska, se
je v mnogih naših krajih, posebno v Srbiji,
in to ne le v širši, marveč tudi v drugih
krogih, zamenjalo to besedo z »vašara« ter
so mnogi mislili, da bo to povsem navaden,
samo nekaj večji sejm, na katerem se bo
prodajalo vse mogoče, da celo — živino!
Drugi so si zopet ta sejm zamisljali kot —
razstavo, a komaj tretji povsem pravilno:
da bo to tako razstava, kakor prodaja onih
stvari in produktov, ki jih naša industrija,
a posebno slovenska, proizvaža. Ker se sejm
vrši v Ljubljani, so mnogi to smatrali kot
čisto slovensko stvar, ter se niso za njo da-
lje interesirali — ter je bila posledica vsega
tega, da je razen nekoliko industrijalcev iz
Hrvaske, okolo 4 iz Volvodine ter vladnega
rudarskega oddelka iz Bosne in češkega pa-
viljona, udeležila sejma izključno Slovenija.

Z druge strani je to morda celo boljše, ker
je tako Ljubljanski sejm pokazal vsaj celo-
noto sliko o Sloveniji in njeni industriji, do-
čim bi v drugem slučaju ta slika ne bila
tako popolna. Obžalovati je le že omenjeno
pasivnost nekih industrij, tako da je viti
glede jakosti teh industrij ostal mnogo
slabši, nego bi bil, ako bi bile te industrije
številneje sodelovale. To velja posebno
glede takolimenovane slavninarske indus-
trije, ki je posebno razvita, — dočim je bila
na sejmu zelo slabo zastopana. Enako se
bo moralo pri bodočih prireditvah posvetiti
več pažnje razporeda posameznih skupin ter
po mogočnosti grupirati iste industrijske
panoge skupaj, da ne ostanejo razmetane
po raznih prostorih. Kozarska industrija n.
pr. je bila precej dobro grupirana — dočim
je ona železniški izdelkov prišla v razne pa-
viljone. Nadalje se mora v bodoče strogo
ločiti produkcijo od trgovine, tako da je po-
setnik takoj na čistem, ali je zares pri pro-
ducentu, in ne morda pri preprodajalcu. Pri
trgovcih samih pa je treba paziti na njihovo
splošnost in solidnost, da se ne dogode
slučaji, da pride iz provincije trgovec ter
naleti na »grajzerja« ter se z njim pogaja
za nakup blaga, namesto, da on prodaja
svoje blago, ker je desetkrat večji trgovec
od njega. Pri natančnejšem pojasnjevanju
se končno konstatuje, da ta »grajzer« dole-
čnega blaga niti nima, nego da ga bo šele
od veletrgovca dobil. Take stvari se ne-
ugodno za obe stranki — ter ubijajo zaupa-
nje za bodočnost. Na sejm, morejo priti za-
res le tvekd, ki producirajo lastno blago
ali pa druge lake in sposobne tvekd. Pri-
pušanje na udeležbo mora biti posebno
strogo, ker se »spregledovanje skozi prste«
more hudo maščevati. Nekoliko tvekd, vzeti
iz tega stališča, ne spada absolutno na
sejm. Steer so lahko zelo dobri mali trgo-
vci in obrtniki — morejo eventuelno z
velikim uspehom sodelovati pri obrtni raz-
stavi, ali za — veleselj niso! Najti se mora
torej kriterij, po katerem se bo v bodoče
presojalo, kdo more in sme sodelovati na
sejmu. — Nekaterim razstavljalcem-indus-
trijalcem se more ugovarjati, da niso več
žrtvovali za aranzma svojih razstavljenih
predmetov, da niso v svoje paviljone posta-
vili osebja, ki je točno poučeno o poslih
podjetja, da lahko eventuelno dajejo po-
trebna pojasnila, ter da so ti pravzaprav bili
v mnogih slučajih le navadni »pazniki« raz-
stavljenih predmetov, dočim je v nekih slu-
čajih bilo brez njih. Posebno so morala
veča industrijska podjetja za to priliko pri-
rediti kratke opise svojih podjetij z vsemi
potrebniimi pojasnili (letnico osnovanja, te-
meljni kapital, število delavcev, kapaciteto
produkcije, popis predmetov itd.), da se na
ta način tako domačemu, kakor tujemu ča-
soplestu in eventuelnim drugim interesentom
za te stvari olajša informacija. Diagrami,
grafikoni o razvoju posameznih podjetij
(kakor so n. pr. bili v češkoslovanskem pa-
viljonu) bi izvrstno poslužili temu namenu.
Teh in podobnih opazk bi imeli še več ter
jih iznašamo z najboljšim namenom, da se
jim drugkrat izogne. V prihodnjih številkah
preidemo na razstavljen predmete sejma
samega. — Tako »Jugoslovanski Lloyd«,
kateremu morajo biti našji merodajni krogi
iz vsega srca hvaležni za stvarne in dobro-
hotne opazke in nasvete, katere uvaževati
bo le v korist za bodoče prireditve našega
veleselja.

— Ljubljanski trg. — Preskrba s krom-
pirjem. Mestna mlekarja.

Na ljubljanskem trgu so v veljavni sle-
deče cene: Goveje meso II. vrste, dobre
kvalitete 20 do 24 kg, prvovrstno v slovsko
meso 28 do 32. Teleče meso 18 do 22 K.
Maksimalna cena za slanino je 38 K kg.
Slanine na trgu primanjkuje.

— Glede krompirja se občinstvo opozarja,
da se bomo lahko preskrbeli za letošnjo
leto z banaškim krompirjem za slučaj, da
bo cena domačega krompirja višja nego
3.50 K kg. Občinstvo se opozarja, naj ne
kupiye zalog krompirja po višjih cenah
nego 3.50 K kg postavljena v »Ljublanu.
V Banatu so zadostne zaloge krompirja na
razpolago.

— Ker so izvozne firme prenehale kupo-
vati jaja, je prišlo na trg zadostno jajc.
Najvišja cena za jajce je 3 K kos.

— Glede zelenjave se občinstvo pravi, naj
naznani vsako pretirano zahtevo. Solata
najlejša glavca 2 K kg. Maksimalna cena
za zeljato glavo je 5 K kg, ohrovt 6 K kg.
Občinstvo se opozarja, naj kupuje ohrovt
samo po teži. Kislo zelje 10 K kg, čebula
5 K kg.

— Moka o 18 K kg, koruzna moka 12 K,
koruzen zdrob 13 K, ajdova moka I. vrste
18 K, II. vrste 16 K, otrobi 6 K, kaša 12 K,
jajčepren 12 K, fižol I. vrste 10 K kg, oves
8 kron.

— S sadjem je trg stalno založen popu-
lnoma zadostno glede kakovosti kako-
glede množine z domačim, štaterskim in pre-
vsem banaškim blagom. S tem je dokazana
popolna nepotreba uvažanja drugega ita-
lianskega sadja in zelenjave.

— Specijalno blago ima sledeče cene:
Kava Portoriko 106 K, Santos 64 K, Rio
56 K, sladkor v rokah 50 K, v kristalu
46 K, riž I. vrste 26 K, II. vrste 22 K, na-
mizno olje 52 K liter, vinski kis 10 K liter,
navadni 4 K liter, mlet poper 62 K kg, pa-
rika najslabše vrste 60 K, najb. lise 104 K.

petrolej 18 K liter. Testetine I. vrste 28 K
kg, II. vrste 24 K.

Glede mleka se občinstvo opozarja, da
bo pričela poslovati konec meseca septem-
bra mestna mlekarja, ki bo skušala
preskrbeti vso Ljubljano z najboljšim mle-
kom kar ga producira naša pokrajina. In
preskrbeti trgu zadostno množino mlečnih
izdelkov najboljše kakovosti. V podrobno-

Dobra knjiga je najboljši prijatelj!

Najprimernejše darilo znanec in prijatelj so knjige iz Zvezne knjigarnice v Ljubljani, Marijin trg 8. Vsebinsko prvovrstne so tudi lepe zunanje oblike, tako da so v kras in prid vsaki hiši. Cena je vsaki knjigi ob današnji splošni draginji tako nizka, da jo zmore prav vsak.

Založba:

Albrecht Ivan: Slutnje, pesmi	broš. K 8— vez. K 10—
Glaser Janko: Pohorske poti, pesmi	„ 8— „ 10—
Pugelj Milan: Mimo ciljev, novele	„ 12— „ 15—
Golar Cvetko: Kmečke povesti	„ 10— „ 12—
Komanova Marica: Sopek samotarke, novele	„ 10— „ 12—
Azov in Teffi: Humoreske, zbirka ruskih grotesk	„ 10— „ 15—
Stuže Janez Ev.: Slovenska narodna mladina	„ 15— „ 15—
Seidelc Ferdo: Rastlinstvo naših Alp	„ 5— „ 15—
Kurentov Album, humorističen almanah s karikaturami	„ 2— „ 25—
Zbirka rudarskih in fužinarskih izrazov	„ 24— „ 30—
Machiavelli N.: Vlada	„ 24— „ 30—
Gruden Igo: Narcis	„ 24— „ 30—
Albrecht — Primorske pesmi	„ 24— „ 30—
Albrecht — Gaspari: Mlada Greda	navadna 40— finejša 60—

Knjižnica „Jugoslavije“:

I. zv. Larisch: Razkrinkani Habsburžani II. izd.	broš. K 10—
II. in III. zv. Levstik VI.: Višnjeva repatica, satiričen roman v dveh delih	„ 40— vez. K 50— v platno „ 60—
V. zv. Waldova O.: Vera, roman	broš. K 20— „ 26— v platno „ 32—

Narodna knjižnica:

K tej knjižnici lahko vsak pristopi kot naročnik s tem, da javi „Zvezni knjigarni“, da se ga vpiše kot naročnika „Narodne knjižnice“. Kot tak dobi vsako knjigo „Narodne knjižnice“ z 10 % popustom in še poštnine proste ter se mu pošlje vsaka novo izšla knjiga „Narodne knjižnice“ brez posebnega naročila. Tudi vse ostale knjige iz založbe „Zvezne knjigarnice“ dobi dotičnik poštnine prosto. Ker vrši „Narodna knjižnica“ velevažno kulturno nalogo s tem, da izdaja najboljša izvirna in prevodna dela, je vsestransko priporočljiva in podpore vredna. Doslej je izšlo v „Narodni knjižnici“ 28 snopičev:

1—2 snopič Val. Vodnika izbrani spisi	broš. K 4—
3—5 snopič Andrejev L.: Gaudeamus, komedija, prevel dr. J. Glonar	„ 10—
6—9 snopič Levstik VI.: Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad	„ 14— vez. K 20—

10—12 snopič Dostojevski F.: Bele noči, Mali junak, posl. dr. Borštnik V.	broš. K 12— vez. K 16—
13—15 snopič Cankar Ivan: Moje življenje	„ 14— „ 20—
16 snopič Albrecht Iv.: Paberki iz Roža, koroške pravljice	„ 8—
17—18 snopič Kmetova Marija: Bilke, novele	„ 10—
19—23 snopič Anatol France: Kuhinja pri Kraljici Gosji Nožici, prevel Oton Zupančič	„ 34— „ 40—
24 snopič Puškin A.: Pikova dama, prevel Dr. V. Borštnik	„ 10— „ 30—
25—26 snopič Glaser J.: Slovenska narodna lirika	„ 25— „ 30—
27—28 snopič Albrecht Iv. Malenkosti	„ 18— „ 30—

Brošure:

Carantanus: Koroška	K 4—
Vošnjak Dr. B.: Gospodstvo polje	„ 1—
Naša Istra, spisal Fr. Erjavac	„ 1—
Abditus: Problemi malega naroda	„ 2—
Alre: Jugoslovanska žena za narodno svobodo	„ 2—
Stefanovič Emil: Moji zapiski z Dunaja	„ 10—

V teh brošurah se obravnavajo naša življenska vprašanja, ki bi jih moral poznati vsak zaveden Slovenec!

Mala pesmarica:

St. 1 Jenko Dav.: Što čutiš Srbije tužni	K 1—
„ 2 pl. Zajc Iv.: Zrinsko-Frankopanska	„ 1—
„ 3 Hajdrih A.: Slabo sveča je brlela	„ 1—
„ 4 „ „ Pod oknom	„ 1—
„ 5 „ „ V sladkih sanjah	„ 1—
„ 6 „ „ Jadransko morje	„ 2—
„ 7 „ „ Pri oknu sva molče slonela	„ 2—
„ 8 „ „ Slovo	„ 2—
„ 9 P. Hug. Sattner: Pogled v nedolžno oko	„ 2—
„ 10 „ „ Na planine	„ 1—

Pevci, pevski zbori! Z izdajo „Male pesmarice“ je „Zvezna knjigarna“ odpomogla pomanjkanju po primerni in priročni žepni obliki najprijubljenejših pesmi. Naj ne bo slovenskega pevca brez „Male pesmarice“.

Vse te knjige se naročajo pri „Zvezni knjigarni“ v Ljubljani, Marijin trg 8, dobe pa se tudi v vseh podružnicah „Jugoslavije“ v Mariboru, Celju in Ptuj.

„ZVEZNA KNJIGARNA“ V LJUBLJANI, Marijin trg 8.

Ministrstvo financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500,000.000.

POZIV NA VPIS.

Minister financ Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27./VI. 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustave pozivlje na vpis

7% državnega investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobrobitja kakor: popravilo, izvršitev in razširjanje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500,000,000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10,000 v 50,000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano z hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacija) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, upotrebljavati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podvzetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonitih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih sreznih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921.

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ

Dr. Kosta Kumanudi, l. r.